एकाइ 19 · कृषि क्षेत्रमा प्रयोग हुने पदार्थहरू

कार्यपत्र

पूर्णाङ्क ३३

नाम ______________________ कक्षा ________ रोल नं. ______ मिति ____________ प्राप्ताङ्क _____ / ३३

1 मुख्य शब्द [4]

बाकसमा दिइएका शब्दबाट खाली ठाउँ भर्नुहोस्। बाकसका दुईओटा शब्द चाहिँदैनन्। प्रत्येक खाली ठाउँको 0.5 अङ्क छ।

आवश्यक तत्त्व	**झोलमोल**	**नाइट्रोजनयुक्त मल**	**प्रमुख पोषक तत्त्व**	**प्राङ्गारिक मल**	**फस्फोरसयुक्त मल**
बायोम्याग्निफिकेसन	**मालाथियन**	**सूक्ष्म पोषक तत्त्व**	**ह्युमस**		

बिरुवालाई 17 ओटा ______________ चाहिन्छन्। नाइट्रोजन, फस्फोरस र पोटासियम सबैभन्दा धेरै मात्रामा चाहिने भएकाले यिनलाई ______________ भनिन्छ। बोटबिरुवा र जीवजन्तुका कुहिएका शरीर र फोहोरबाट बनेको मललाई ______________ भनिन्छ र यसले माटामा ______________ थप्छ। युरिया ______________ हो भने DAP ______________ हो। ______________ नेपालमा बनाइने जैविक विषादी हो। खाद्यश्रृङ्खलाको हरेक तहमा DDT को मात्रा बढ्दै जानुलाई ______________ भनिन्छ।

2 चित्रमा नाम लेख्नुहोस् [2]

चित्रमा फरक फरक माटामा हुर्केका बिरुवाका पात देखाइएका छन्। 1 देखि 4 सम्मका पातमा कुन पोषक तत्त्वको कमी छ, लेख्नुहोस्। प्रत्येकको 0.5 अङ्क छ।

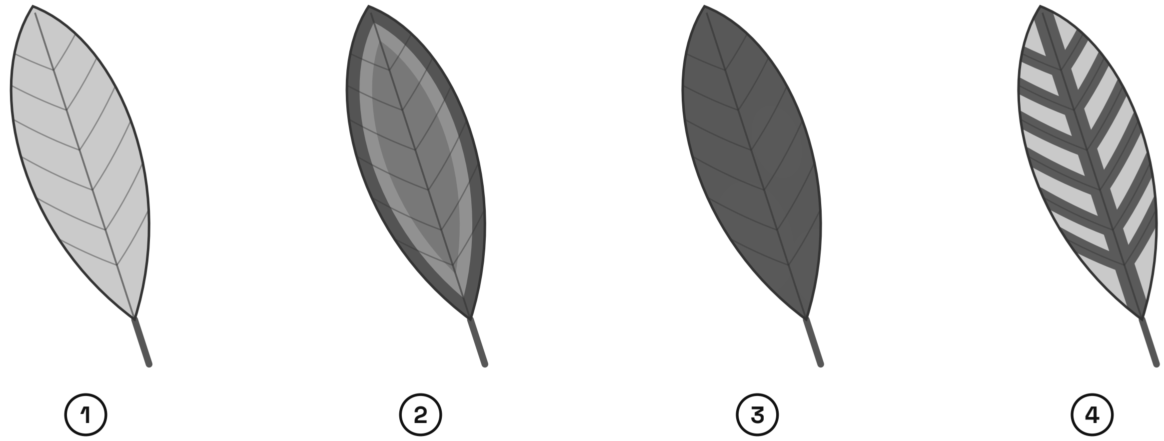

1. ______________________ 2. ______________________

3. ______________________ 4. ______________________

3 बहुवैकल्पिक प्रश्न [5]

तलका प्रश्नको सही विकल्प छनोट गर्नुहोस्।

i. तल दिइएकामध्ये कुन घरायसी पदार्थको प्रयोगले माटामा हुने फस्फोरसको कमी पूरा गर्न सकिन्छ? [1]

क. खरानी **ख.** हड्डीको धुलो

ग. केराको बोक्रा **घ.** कोसेबाली

ii. तलका मध्ये कुन कीटनाशक विषादीको समूह हो? [1]

क. पोटासियम क्लोराइड, एल्ड्रिन, बेन्जिन हेक्साक्लोराइड

ख. DDT, सोडियम क्लोराइड, एल्ड्रिन

ग. डायल्ड्रिन, DDT, मेथोक्सिक्लोर

घ. पोटासियम क्लोराइड, एल्ड्रिन, मालाथियन

iii. बिरुवाले कार्बन मुख्य रूपमा कहाँबाट लिन्छ? [1]

क. माटाबाट, जरामार्फत

ख. मलबाट

ग. पानीबाट

घ. हावाको कार्बनडाइअक्साइडबाट, पातमार्फत

iv. मकैको एउटा बिरुवा पुड्को छ। यसका पुराना, तलका पात पूरै फिक्का पहेँला भएका छन्। माटामा सम्भवतः कुन तत्त्वको कमी छ? [1]

क. नाइट्रोजन

ख. फस्फोरस

ग. पोटासियम

घ. पानी

v. किसानले विषादी छर्ने यन्त्र गाउँको खोलामा किन पखाल्नुहुँदैन? [1]

क. यन्त्रमा खिया लाग्छ।

ख. विषादी पानीमा घुल्दैन।

ग. विषादीले पानी, पानीका माछा र तलतिर त्यो पानी प्रयोग गर्ने मानिसलाई विषाक्त बनाउँछ।

घ. खोलाले यन्त्रलाई धेरै नै सफा गरिदिन्छ।

4 अति छोटो उत्तर [3]

तलका प्रश्नको अति छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. बिरुवाले हावा र पानीबाट कुन कुन तीनओटा तत्त्व पाउँछ? [1]

ख. काठको खरानीबाट माटामा कुन पोषक तत्त्व थपिन्छ? [1]

ग. NPK मलको बोरामा 20-20-10 लेखिएको छ। यी सङ्ख्याले के जनाउँछन्? [1]

5 छोटो उत्तर [8]

तलका प्रश्नको छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. रासायनिक मल र जैविक मलबिच कुनै दुई फरक लेख्नुहोस्। [2]

ख. कारण दिनुहोस्: जैविक मलको प्रयोग वातावरणमैत्री हुन्छ। [2]

ग. कारण दिनुहोस्: DDT पाउडरको प्रयोगले पारिस्थितिक पद्धतिमा असन्तुलन ल्याउँछ। [2]

घ. जैविक कीटनाशक विषादी के हो? यसका दुईओटा उदाहरण लेख्नुहोस्। [2]

6 लामो उत्तर [4]

तलको प्रश्नको लामो उत्तर लेख्नुहोस्।

एक जना किसान उत्पादन बढाउनका लागि रासायनिक मलको प्रयोग गर्ने कि नगर्ने भनी दुविधामा छन्। तपाईँले उनलाई के कस्ता सुझाव दिनुहुन्छ?

7 मल [5]

तलका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्। हिसाबमा गर्ने तरिका देखाउनुहोस्।

क. नाइट्रोजनयुक्त, फस्फोरसयुक्त र पोटासियमयुक्त मलका दुई दुईओटा उदाहरण लेख्नुहोस्। [3]

ख. एक जना किसानको खेतलाई 46 kg नाइट्रोजन चाहिन्छ। युरियामा 46% नाइट्रोजन हुन्छ। उनले कति kg युरिया प्रयोग गर्नुपर्छ र त्यो 50 kg का कति बोरा हुन्छ? हिसाब गर्नुहोस्। [2]

उत्तर: ____________________

8 सोचौँ [2]

सोचेर उत्तर लेख्नुहोस्।

एउटै किसिमको बिउबाट एकै समयमा दुईओटा बिरुवा हुर्काइए। बिरुवा 1 पुड्को र दुब्लो छ र यसका पात फिक्का पहेँलो-हरिया छन्; बिरुवा 2 अग्लो छ र यसका पात चौडा र गाढा हरिया छन्। यो फरकको सम्भावित कारण लेखी समाधानको उपाय सुझाउनुहोस्।

9 क्रियाकलाप: के यो घुल्छ? (क्रियाकलाप 19.2) (अङ्क नदिइने)

हरेक मलको एक चम्चा एक गिलास पानीमा राखेर चलाउनुहोस्। हरेक गिलास छामेर हेर्नुहोस्। (मल छोएपछि हात धुनुहोस् र मल नचाख्नुहोस्।)

मल	घुल्छ कि घुल्दैन?	छिटो कि बिस्तारै?	गिलास चिसो, तातो वा उस्तै?
युरिया			
DAP			
पोटास (पोटासियम क्लोराइड)			